

13.11.2019

לכב'
הגב' דלית זילבר
מנהלת מינהל התכנון
משרד האוצר

ג.נ.

הנדון: התיחסות איגוד המהנדסים לבניה ולתשתיות והתאחדות האדריכלים ובוני ערים בישראל לתפקיד האחראי לביקורת על הביצוע

1. כללי

1.1 תקנות התכנון והבניה (רישוי בניה) משנת 2016 והתוספת אשר פורסמה במרץ 2018 מגדירות את תפקידם של ארבעת בעלי התפקידים הסטטוטוריים באתר הבניה.

מבין הארבעה, מקומו של האחראי לביקורת על הביצוע (מכאן ואילך: האחראי לביקורת) בתוך הצוות המעורב בהקמת כל פרויקט אינו ברור, בלשון המעטה.

1.2 את המצב הנהוג כיום וגם בשנים שלפני התיקון ניתן להגדיר כאנדרלמוסיה ויוצר חוסר הבנה אצל כל הגורמים המעורבים ופערים באחריות על מילוי תנאי תפקיד זה.

בחלק מהפעמים חותם על בקשת ההיתר כאחראי לביקורת עורך הבקשה, בחלק מהפעמים חותם מפקח/מנהל פרויקט (מתוך חוסר הבנה באשר לסמכותו) ולרוב חותם נציג הקבלן לאחר "ששוכנע" כי עליו לחתום.

רשויות הרישוי בערים ראשלי"צ ור"ג אף הגדילו לעשות ומחייבות את חתימת האדריכל כאחראי לביקורת בתחום האדריכלות ואת חתימת מתכנן השלד כאחראי בתחום השלד. בפועל, כמעט כל רשות רישוי נוהגת על פי הבנתה או על פי צרכיה.

כל זה מעיד על חוסר הבהירות הקיים כיום.

1.3 עם התקנת תקנות הרישוי בשנת 2016 וביתר שאת לאחר תיקון ההגדרה בשנת 2018, אשר הבהירה כי לתפקיד זה ימונה מהנדס או אדריכל רשום וכי הוא ימונה מטעם בעל ההיתר (בהתעלם ממקרה של מבנה פשוט), נוצרה כאמור אי בהירות בשטח ביחס לשאלה מי הגורם אשר צריך לשמש בתפקיד האחראי לביקורת.

1.4 ברור כי מצב הדברים באשר לאפיון דמות אותו "אחראי לביקורת" אינו יכול להמשך וחייבת להיעשות הבהרה בעניין.

2. איגוד המהנדסים לבניה ולתשתיות והתאחדות האדריכלים ובוני ערים בישראל קיימו מספר פגישות בנושא בכוונה לטפל בסוגיה זו.

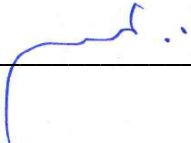
3. כפתרון מוסכם לסוגיית האחראי לביקורת אנו רואים את המפקח כממלא אחר דרישות תקנות התכנון והבניה.

אולם, על מנת שפתרון זה ייושם, יש צורך בהסדרת הנושאים הבאים:

- 3.1 קביעה בחוק של תפקיד המפקח ומעמדו.
- 3.2 התקנת תקנות הנוגעות ליחוד פעולות למפקח.
שני אלה עלו ככורח המציאות מדו"ח זיילר הנוגע לבדיקת אסון ורסאיי.
- 3.3 המפקח יהיה רשאי להתייעץ עם מתכננים ויועצים הנוגעים לתחומי התכנון השונים בתחומי ההנדסה האזרחית והאדריכלות, ככל שירצה בכך, כולל גם בתחומים נוספים כדוגמת יועצי מעליות, חשמל לסוגיו, מיזוג אויר וכד'. והם ימונו על ידו כ"אחראי משנה לביקורת" בתחומם.
לדוגמה: אחראי לביקורת משנה על ביצוע חיפוי בניין.
דוגמה נוספת: ביקורת על מלאכות בבניין הנעשות בדרך של תכנון - ביצוע ע"י הקבלן.
עורכי משנה אלה יופעלו, באמצעות הקבלן המבצע בדיוק באותו האופן בו מתבצעות בדיקות מעבדה לסוגיהן, או ישירות ע"י האחראי לביקורת, באמצעות המזמין.
- 3.4 יש צורך בשינוי הגדרת שם "האחראי לביצוע השלד" ל"אחראי לביצוע הבניין".
- 3.5 יש צורך בהסדרה ברורה של תחומי הסמכות והאחריות בתחום שבין אחריות המתכננים כולל הפיקוח העליון שלהם, לבין תחומי הביקורת על הביצוע.
4. עד להסדרת הפתרון יש צורך בקביעת צעדי ביניים.
היות ושינוי המצב הקיים למצבו הסופי יארך זמן, אנו סבורים כי יש לקבוע תקנות מעבר בהם פונקציית האחראי לביקורת תמולא ע"י מהנדס או אדריכל אשר עיסוקם יהיה רק בתחום של מילוי דרישות התקנות לעניין "האחראי לביקורת על הביצוע", כך שתחום הביקורת על הביצוע לא יהיה פרוץ כפי שהוא היום.
5. אנו מבקשים להיפגש בהקדם האפשרי לדיון בנושא זה, לצורך הסדרתו.

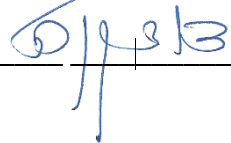
מהנדס יגאל גוברין

יו"ר איגוד המהנדסים לבניה ולתשתיות

אדרי' דוד קנפו

יו"ר התאחדות האדריכלים ובוני ערים בישראל

כ"ג בטבת התש"פ
20 בינואר 2020
למח. 2020-6

לכבוד
אינג' יגאל גוברין
יו"ר איגוד המהנדסים לבניה ולתשתיות

הנדון: תפקידיו של 'האחראי לביקורת על הביצוע' - תקנות רישוי הבניה

שלום רב,

בהתייחס לפנייתך בנדון הריני להשיב כלהלן -

תקנות רישוי הבנייה 2016 מפרטות את בעלי תפקידים הנדרשים לשלבי הביצוע של פרויקט בנייה, החל מ'אישור תחילת עבודות' ועד 'תעודת גמר'.

התקנות כוללות בין היתר חובת מינוי 'אחראי לביקורת על הביצוע' ומגדירות את תפקידיו וחובותיו. יחד עם זאת, הסדרת שלבי הביצוע בתקנות אינה מיטבית וקיימות מספר אי בהירויות בנוגע לאחריות בעלי התפקידים, אשר באה לידי ביטוי גם בתקנות וגם באופן יישומן בשטח. לפיכך הקמנו לפני מספר חודשים צוות עבודה הבוחן את הנושא לעומק, במטרה להסדיר מחדש את תהליך הביצוע על כל שלביו כהליך ברור וקוהרנטי, לרבות בחינה והגדרה מחודשת של בעלי התפקידים הרלוונטיים.

ה'אחראי לביקורת על הביצוע' הוא חוליה אחת בשרשרת בעלי התפקידים ולא ניתן להסדיר את מעמדו במנותק מההקשר הרחב והכולל.

בימים אלה אנו מקיימים סדרת דיוני היועצות עם נציגי בעלי עניין שונים, אשר מטבע הדברים מאירים את הנושא מזוויות שונות.

בתום מפגשי ההיועצות צוות העבודה יכון מסמך המלצות סדור ומרוכז, אשר על בסיסו יוחלט המשך הטיפול בטיוב התקנות.

יש לזכור שהסדרה ראויה של מהלך הביצוע אינה מתבטאת רק בשינוי תקנות רישוי הבניה כי אם מצריכה תיאום מהלכים משלימים גם עם משרדי ממשלה נוספים בנושאים שונים כדוגמת תקנות בטיחות בעבודה (עבודות בנייה) ותקנות המהנדסים והאדריכלים (רישוי וייחוד פעולות) - תיאום שגם בו אנו עוסקים כיום.

להזכירך בתאריך 8 בדצמבר 2019 קיים צוות העבודה מפגש היועצות עם נציגי ארגוני המהנדסים והאדריכלים, אשר בו לקחו חלק יחד איתך גם יו"ר ארגון המהנדסים והאדריכלים העצמאיים ונציג הנהלת התאחדות האדריכלים.

עמדת ארגוני המהנדסים והאדריכלים בכל הנוגע למינוי בעלי תפקידים בשלב הביצוע הוצגה באופן ברור והמלצות הצוות יכללו התייחסות מסודרת גם לעניין זה.

בכבוד רב,

דלית זילבר
מנכ"לית מנהל התכנון

העתקים:

אדרי' דוד קנפו – התאחדות האדריכלים
עו"ד בשמת פלג סרצ'נסקי – מנכ"לית האיגוד
אדרי' גיל שנהב